

Nr 2 - 2022

Spoven

Nordöstra Skånes Fågelklubb

Spoven

årgång 46

Nordöstra Skånes Fågelklubb - En förening för fågelintresserade

Vi vill främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och fåglarnas livsmiljöer.

Vi vill sprida intresse för fåglar och fågelskydd hos allmänheten.

Verksamhetsområdet är Kristianstads och Bromöllas kommuner.

Vi arrangerar många exkursioner till intressanta fågellokaler, både nära och fjärran.

Vi anordnar trevliga inomöten med föredrag och bildvisningar om fåglar.

Vi erbjuder våra medlemmar lärorika och roliga studiecirklar.

Vi ger årligen ut fyra nummer av tidskriften Spoven.

Vi har kul när vi träffas. Kom med du också!

Vi organiserar och genomför ornitologiska undersökningar.

Vi föreslår och verkar för genomförandet av fågelskyddsprojekt och inventeringar.

Vi bistår myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.

Föreningen har över 600 medlemmar - du är också välkommen!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 eller med Swish 123 225 16 27
så får du också vår tidskrift SPOVEN i brevlådan!

Medlemsavgiften är 150 kr. Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr.

Hjälp oss i fågelskyddsarbetet!

Nordöstra Skånes Fågelklubb

(medlemskap och adressändringar)

c/o Jan-Åke Nilsson, Lagerlyckevägen 2,
298 34 Tollarp. 0708 - 42 19 28

janank@hotmail.se

www.spoven.com

Organisationsnummer: 802430-9349

Tidskriften SPOVEN (4 nummer per år)

Ansvarig utgivare Jan Linder

Redaktion Patrick Tollgren Lazarov
Ulrika Tollgren
Bildredaktör Sven Birkedal

Tryck Mixi Print

2022 - Årgång 46

ISSN 1103-0917

Innehåll

<i>Ordförande sjunger ut</i>	4	
<i>Boktips</i>	5	
<i>Fångad i flykten</i>	6	
<i>Sommarens smultronställe</i>	8	
	10	<i>Aktuellt i fågelmarkerna</i>
	12	<i>Lockfåglar i Kristianstads kommun</i>
	15	<i>Erik Schönbecks donation</i>
	16	<i>Fågelskådningens dag</i>
<i>Referat: Holkbyggardagen i Ripa</i>	17	
<i>Inventering av röda glador 2021</i>	18	
<i>Läsarbilder</i>	19	
<i>Program</i>	23	

Ordförande sjunger ut!

Knappast någon kan undgå att energiförsörjningsfrågan står mer på högkant än någonsin. Vi påverkas alla på ett eller annat sätt. Men fågellivet kommer också att drabbas om omställningen och nyetableringen inte görs med hänsyn till fågelskyddet.

Jag nöjer mig denna gång enbart med att ta upp problematiken kring solcellsanläggningar. Inte sådana på enskilda villatak eller industribyggnader. Utan stora ytkrävande så kallade solcellsparker. Inom vårt verksamhetsområde finns idag , som fågelklubben känner till, förstudier för tre olika projekt. Två av dessa i sydligare delar av Kristianstad kommun och ett mer nordligt. Av förståeliga skäl söker sig entreprenörerna och dess representanter till mer glest bebodda områden med mindre konkurens från annan samhälls viktig verksamhet.

foto: Kerstin Frodigh

Och här finns naturligtvis också fåglarna med födosöks och häckningsområden. Hur dessa solcellsparker påverka fågellivet är hittills dåligt studerat. Men det behövs ingen större fantasi för att förstå att dessa ytor belagda med solcellspaneler inte skapar några större områden för födosökande rovfåglar och häckande storspovar. Två av dessa områden har tidigare varit intressanta för utbyggnad av vindkraft. Men just p g a höga natur- och fågelskyddsvärden, i eller nära området, har de inte exploaterats. Nu kommer alltså nästa hot.

Självklart begriper vi också att vägen mot fossilfria och klimatsmarta energilösningar måste fortgå. Men i nuvarande extrema läge är risken påtaglig att man rusar mot snabba och icke genomarbetade planer och lösningar. Här tycks hänsyn till biologisk mångfald och fågelskydd inte prioriteras. Vi har all anledning att vara vaksamma och bejaka all forskning och undersökningar hur solcellsanläggningar påverkar fågelfaunan.

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

Boktips: Fåglarnas hus

av Eva Meijer

Fåglarnas hus är en roman om Len Howard 1894-1973. Hon flyttar som 20-åring till London för att spela i orkester. Vid ett tillfälle lånar hon en stuga på landet och inser att hennes liv i stan inte ger henne tillräcklig kontakt med fåglarna som hon sen barnsben har ett speciellt förhållande till. Hon köper Fågelhuset i Ditchling, Sussex och öppnar upp det för fåglarna. De kan flyga ut och in. Bo inne under vintern om de vill, men häckar gör de ute. Hon studerar deras beteende och lyssnar på deras läten för att kartlägga vad de "säger". Stjärna är en talgoxe som hon har ett speciellt förhållande till. Vartannat kapitel beskriver hur hon närmar sig Stjärna och t o m lär henne räkna till åtta. Människor är inte så välkomna eftersom de stör fåglarna. Hennes liv är på fåglarnas villkor.

Hennes iakttagelser väcker intresse och hon publicerar artiklar i olika tidskrifter och skriver också två böcker i ämnet. Fåglar som individer är översatt till svenska. Den vetenskapliga världen accepterar henne inte eftersom hennes "experiment" inte går att upprepa. Hon jämför sig själv med Konrad Lorentz, men han var ju man och etablerad forskare och passade därför in. Han arbetade inte med vilda fåglar, något som Howard tyckte var fusk. På senare år har forskare gjort liknande studier. Fåglar,

djur och insekter betraktas inte längre som varelser enbart styrda av fortplantning och överlevnad

Eva Meijer, som har skrivit romanen om Len Howard, är nederländsk författare, filosof och musiker. Romanen är baserad på anteckningar som Howard lämnade efter sig, hennes böcker och på uppgifter från människor som minns henne. Eftersom det är en roman så är ju en del ren fiktion. Ett synnerligen intressant levnadsöde.

Margareta Rydhagen

Fångad i flykten: Patrick Tollgren Lazarov

Text: Ulrika Tollgren

Vid årsmötet tilldelades Patrick Nordöstra Skånes Fågelklubbs årliga pris "för mångårigt arbete med vår tidskrift till medlemmarnas fromma". Han är bosatt i Arkelstorp och häckar oftare framför datorskärmar än i fågeltorn.

– Berätta lite om din bakgrund

– Jag är uppvuxen på Vilan i Kristianstad. Har inga syskon och mina föräldrar bor fortfarande kvar i området. Flyttade ut till Arkelstorp med fru och 3 barn som sedan blev 4 barn. Är väl egentligen inte superintresserad av fåglar utan följer mest med "tantan". Det är också en bra ursäkt för att införskaffa tekniska prylar.

– Hur hittade du naturintresset?

– Egentligen genom att följa med. Har varit ute i naturen lite till och från med barnen och som scout. Det är väl egentligen på den nivån det är. Sen är jag väldigt intresserad av hur fåglarna ser ut och på nära håll. Ringmärkning och fotografering är kul så mitt intresse ligger huvudsakligen där.

– Du fick priset för dina insatser i arbetet med denna tidskrift. Hur kommer det sig att du började arbeta med Spoven?

– Jag jobbar ju med IT och har gjort det under större delen av mitt yrkesverksamma liv. Just hemsidor och tryck har jag i stort sett alltid sysslat med i de föreningar där jag är aktiv. När jag blev aktiv i fågelklubben var klubbens hemsida och tidskrift i behov av förnyelse och därför anmälde jag mig som frivillig. Finns det fler därute som vill lägga sin hand vid Spoven och skicka in artiklar är det bara att hoa. Hade varit trevligt med en krönikör.

foto: Nathalie Malic

Patrick på scoutläger i Rinkaby.

– Hur ser en riktigt bra skådardag ut för dig?

– Inte för mycket sol, inte för mycket regn. Jag är väl rätt så bekväm i mitt skådande. Det ska inte vara för mycket strapatser. Det kan vara hur trevligt som helst att bara sitta och titta på vadarna som springer längs tången och ta det lugnt och försöka att fotografera dem på ett bra sätt. Eller i en lummig skog när det är lagom varmt.

– Vilket är din starkaste naturupplevelse?

– Det var egentligen första gången vi ringmärkte pärlugglor. Att kunna hålla dem i handen och ha dem på axeln och släppa

dem. De är väldigt söta och näpna och har väldigt mycket personlighet även om man bara träffar dem en liten stund.

– Varför ska fågelintresserade gå med i en fågelklubb?

– Det är lättare att börja skåda om man får hjälp av andra. Kommer man till ett nytt ställe och vill leta fågel eller vill ut i naturen är det svårt att på egen hand hitta de där riktigt trevliga platserna. I klubben får man hjälp av andra och kan även dela med

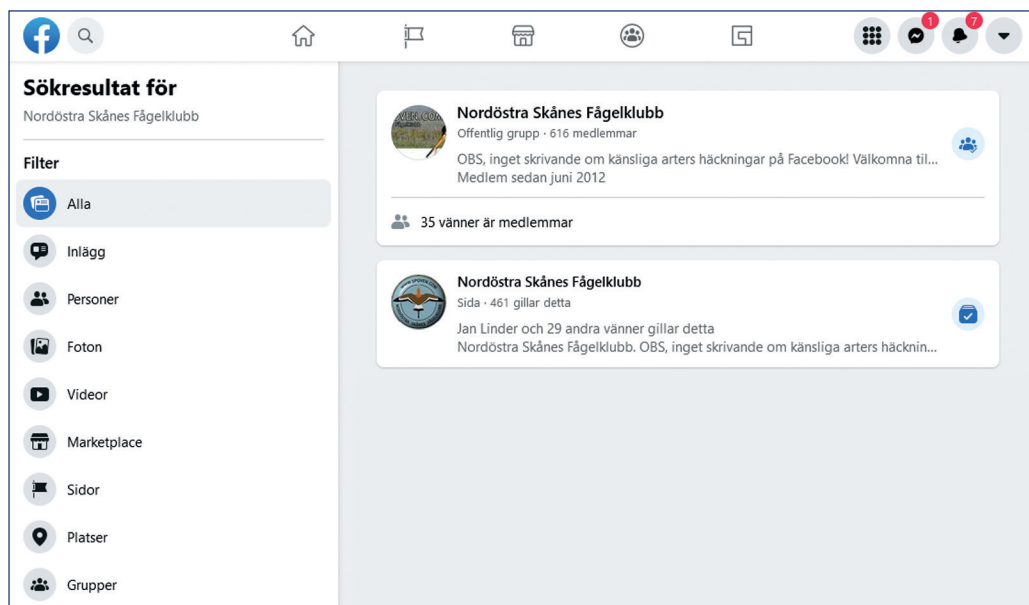
sig av sin kunskap till andra. Och för att få Spoven!

5 snabba till Patrick.

✓ Skog	-	Sjö
Ksd Vattenrike	-	✓ Ekopark Raslången
✓ Ringmärkning	-	Sträckande rovfåglar
Kikare	-	✓ Datorskärm
✓ Härfågel	-	Biätare

Ulrika Tollgren

Vi finns på Facebook!

Sommarens smultronställe: Gyetorpskärret

Sommarens smultronställe Gyetorpskärret är nog mest känd för sitt rikkärr och alla orkidéer men är också en alltför sällan besökt fågelpärla belägen vid kusten där Bromölla och Kristianstads kommuner möts.

foto: Ulrika Tollgren

Gyetorpskärret gränsar mot Nymölla med Lilla Kungsleden i norr och Tosteberga ängar i söder. Det ligger i det nybildade naturreservatet Gyetorp som är ett av Skånes artrikaste områden.

Japp, körde från Nymöllahållet och trots att jag visste vad jag letade efter svepte jag ännu en gång förbi gräsytan som fungerar som parkering för besökare till Gyetorpskärret precis efter Bromöllas kommunskylt. Från parkeringen följer en upptrampad stig till en stätta och det är först här en handskriven skylt "Gyetorpskärret 300 m" finns uppsatt.

Denna ljuvliga majmorgon ljuder lövsångare i alla riktningar, bofinkar, svarthättor och årets första törnsångare när jag passerar de gulaste mattor av gullvivor

och gulsippor. Från tallskogen i norr hörs en trädlärkas intensiva drillande. Eller kanske är det flera?

Gyetorps naturreservat är ett av Skånes artrikaste naturområden och enligt Länsstyrelsens hemsida har 4 400 arter hittats här. Bland fynden är jag bekant med arter såsom majviva, kärrknipprot och flugblomster medan arter som kromvaxskivling, krokhorndyvel och mindre purpurmätare är helt okända för mig. Än så länge.

foto: Ulrika Tollgren

Parkeringen är anonym och det är först när du når första stättan området skyltas.

Googlemaps:

Gyetorpskärrs parkeringen.
<https://tinyurl.com/gyetorp>

Lokaler: Gyetorpskärr

Med kollektivtrafik: Skånetrafiken buss 558 går från Kristianstad och Bromölla station till hållplats "Nymölla Tostebergavägen" med upp till 2 avgångar per timme på vardagarna men endast 3 dagliga turer på helgen. Avståndet mellan busshållplatsen är ca 800. Med cykel kan du via Sydostlänken ta dig till Bromölla och därifrån går cykelväg till Nymölla eller kanske cykla leden Smugglarrundan (19 km lång rundtur) som passerar genom Gualöv, Nymölla och Valje.

Häckfåglar: Stenskvätta, törnskata, träd-lärka, tofsvipa, strandskata, stjärtmes och en stort antal olika sångare.

Vinter: Havsörn, övervintrande storspov, stare och kungsfiskare har noterats men området är troligen inte speciellt välbesökt vintertid.

Bekvämligheter: Saknas, men toalett, bord och grillplats finns vid Tosteberga ängar naturreservat 500 m söderut

Länstyrelsens informationssida:
<https://tinyurl.com/lgyetorp>

Jag följer en blåmarkerad stig och balanserar på lite murkna spänger över kärrets öppna vattenytor. Buskmarkerna gränsar till Tosteberga ängar i söder och Lilla kungsleden i norr och hyser en stor variation av olika arter sångare. Övriga häckande arter men även rastare är likartade med Tosteberga ängar men Gyetorpskärrer är lite mindre besökt. Vid en av spängerna står en väl utslagen lila orkidé (2 maj). Om någon vecka får den sällskap i ett hav av orkidéer.

I naturreservatets östra del ligger ön Takholmen som har beträdnadsförbud från 1 mars till 31 juli. Här kan det häcka en hel del sjöfågel men framförallt rastar här allehanda vadare på sin flyttväg söderut. Har man riktigt sagolik tur kan sällsynt även Bromöllas kommunfågel roskarlen ses då. Vintertid har det rapporterats övervintrande storspov och en stor mängd havsörnar. Vår och höst passerar och rastar flyttande tättingar i området.

Vägbeskrivning: Kör du från Tosteberga till Nymölla ligger parkeringen precis anslutning till Bromöllas kommunskylt på höger sida. Det är lätt att missa den då man ännu inte hunnit sätta upp skyltar vid vägen eller tagit fram reservatsskyltar som beskriver områdets kvalitéer.

Ulrika Tollgren

Aktuellt i fågelmarkerna

Rapporterade fåglar 16 februari - 30 april

av Jan Linder

Alla fynd som redogörs för är gjorda inom föreningens område och hämtade från rapporterna i Artportalen, <http://www.artportalen.se>. Där kan du själv lägga in dina iakttagelser och på så sätt bidra till flödet av rapporter. Alla observationer av sällsynta fåglar som tas upp här är granskade och godkända av en raritetskommitté (RK eller RRK), eller har setts av många erfarna skådare och/eller dokumenterats på sådant sätt att ett godkännande är självklart. Har du gjort ett fynd som kräver rapportskrivning för att godkännas, skriv gärna en sådan. Bifogad ljud- eller bildokumentation underlättar både rapportskrivande och granskning.

Februari och mars karakteriserades av att det var ganska lugnt på fågelfronten. Den bruna kärrhöken och bruna gladan dröjde sig kvar, dvärgbeckasin, tordmule och skärpiplärka noterades. Framåt mars började en del återvändare dyka upp, som brandkronad kungsfågel och svarthakad buskskvätta. Pärlluggla hördes under några kvällar. Även nilgås sågs.

April passerade också utan några större sensationer, men småfläckig sumphöna och svarthuvad mås tillhör inte de självklara

varje år. Men när du läser detta så väller våra flyttfåglar in på bred front, det är bara att gå ut och njuta. Och kanske just du blir den lyckliga att upptäcka en riktig raritet eller områdets första häckning av ägretthäger.

Har du installerat appen Band i din mobil ännu? Om inte, det kan rekommenderas för dig som vill vara snabbt på plats när det händer. I skrivande stund är vi 449 personer som informerar varandra om observationer av ovanliga arter precis när det händer.

foto: Jan Linder

Skrattnås (till vänster) och svarthuvad mås (till höger)

I följande tabell listas de ovanligaste arterna som setts sedan sist:

Art	Plats	Individ
Nilgås	Håslövs ängar 15/3	3
Brun glada	Yngsjö kapell, tom 24/3	1
Småfläckig sumphöna	Pulken 18-19/4	1
	Kanalhuset 21-25/4	1-2
Svarthuvad mås	Vanneberga 12/4	1
	Pulken 19/4	1
Päruggla	Sågtorpet, Båen 24-29/3	1
Svarthakad buskskvätta	Vannebergaholmen 22/3	2

Artportalen:
<http://www.artportalen.se>

Band Nordöstra Skåne:
<https://band.us/@spoven>

Gåsräkningen sep 2021 - mar 2022

Art	11 sep	16 okt	13 nov	11 dec	15 jan	12 feb	12 mar
Sädgås	-	6	105	1 100	600	210	-
Skogssädgås - ras fabalis	-	210	4 682	9 720	14 543	11 992	4
Tundrasädgås - ras rossicus	1	30	140	572	-	280	-
Spetsbergsgås	-	-	59	22	129	43	-
Bläsgås	-	185	510	47	120	389	1 222
Fjällgås	-	-	-	-	-	-	-
Grågås	8 510	4 149	4 864	4 044	3 273	5 223	1 917
Grå x kanadagås	-	-	-	-	1	-	-
Kanadagås	1	5	1 280	2 192	3 963	1 729	61
Vitkindad gås	1 402	28 630	26 945	21 537	6 166	11 524	4 860
Prutgås	-	15	-	-	-	-	-
Röd Halsad gås	-	-	-	-	-	-	-
Strippgås	-	-	-	-	-	-	-
Totalsumma	9 914	33 230	38 585	39 234	28 795	31 390	8 064

Jan Linder

Lockfåglar i Kristianstads kommun

I förra numret av Spoven presenterade vi vår första art under denna rubrik, passande nog klubbens loggafågel rödspoven. I detta och kommande nummer av Spoven presenterar vi utförligt ytterligare några av de fågelarter som av olika skäl är speciella för Kristianstads kommun, och som lockar hit fågelskådare från när och fjärran. Det rör sig dels om häckfåglar som är mycket ovanliga på andra håll i Sverige, dels fåglar som av andra skäl, exempelvis spektakulärt massuppträdande, drar till sig ett stort intresse.

Till vår hjälp har vi olika skribenter, som presenterar de utvalda arterna underhand. Upplägget följer samma mall för samtliga arter. Dags för art nummer två, den charmiga pungmesen.

Jan Linder

Lockfåglar i Kristianstads kommun

Pungmes

Av Mats Johannesson

En del fågelarter är mer karismatiska än andra och pungmesen tillhör definitivt denna kategori. Den är en sentida invandrare till landet, har ett speciellt utseende, har en mycket speciell häckningsstrategi och dess bo är ett litet underverk. Nuförtiden klassas den dessutom som akut hotad och förekommer regelbundet bara på ett fåtal platser i landet.

Pungmesens utbredningsområde sträcker sig från iberiska halvön i väster och österut till Kaspiska havet och norra Kazakstan. På grund av pungmesens speciella krav på sin miljö förekommer den fläckvis inom sitt utbredningsområde. Den saknas på de brittiska öarna. Genom historien har pungmesen fluktuerat flera gånger. Plötsliga expansioner följs ofta av tillbakagångar. I Sverige minskar arten och finns numera nästan uteslutande i sydvästra Skåne och i Vattenriket. Enstaka par fanns bara för

foto: Jan Linder

Pungmes hane vid Herkulesdammarna

några år sedan på Öland och Gotland men under de allra senaste åren är förekomsten här osäker. Under 2021 häckade även ett par i Halland.

Efter andra världskriget anlades många fiskodlingar i Centraleuropa och kanske uppstod här med tiden en miljö som var mycket lämplig för pungmesen. Efter 1950 expanderade pungmesen kraftigt västerut och nådde Holland 1962 då den första häckningen konstaterades här. Den expanderade även norrut in i Baltikum till finska viken. Denna expansion märktes även i Sverige då den etablerades som häckfågel hos oss.

Tidiga invandringshistorien i Sverige

Pungmesens tidiga historia i Sverige börjar faktiskt just i Kristianstad. Hösten 1964 hittade några jägare ett färdigt bo vid Österslöv vid Råbelövssjön. Året efter sågs en ensam hane vid Krankesjön och ett påbörjat bo hittades vid Rönneholms mosse vid västra Ringsjön. Vid Ljunghusen i sydvästra Skåne ringmärktes en juvenil fågel 1965, så häckning bör rimligen genomförts någonstans i vårt land detta år.

Nästa gång Kristianstad figurerar i sammanhanget är 1969 då två fåglar sågs vid Egeside och ett bo hittades på hösten vid Lillö, dock utan spår av häckning. 1970 sågs två fåglar bygga på ett bo vid Araslövssjön med okänt resultat. 1972 konstaterades så den första säkra häckningen i vårt land vid södra Araslövssjön som resulterade i fem flygga ungar.

Häckningsmiljö

Pungmesen finns i miljöer som kännetecknas av att det finns en mosaik av olika naturtyper såsom våtmarker med vass och kaveldun, täta videsnår och även öppnare marker med nässlor och andra högväxande örter. Vidare måste det finnas lämpliga

foto: Hans Cronert

Pungmeshane som bygger sitt bo vid narurrum. Förhoppningsvis faller det en hona i smak så att hon flyttar in.

boträd, gärna björk eller pilträd, som dessutom inte står för öppet utan det ska helst finnas lägre snår och buskar i omedelbar närhet av boträden. Dessa miljöer riskerar ofta att med tiden växa igen och bli mindre lämpliga för pungmesen. Ibland går elledningar rakt igenom områden med pungmes och elbolagen gör då en positiv insats genom att regelbundet röja växtligheten så att igenväxningen till viss del förhindras.

Under den senare delen av häckningssäsongen tenderar pungmesen att försvinna från sina "vanliga" lokaler och sena kullar, omläggningar och eventuella andrakullar läggs ofta i samlingar av pilträd ute i vassarna och blir då mera svåra att hitta.

Förekomsten i Vattenriket sträcker sig längs området kring Helgeå från södra

delen av Araslövssjön till östra kanten av Hammarsjön. Tidigare har den förekommit i Svarta Sjö-området men under de allra senaste åren saknas rapporter härifrån.

Populationstrender

Den svenska populationen är en s k randpopulation och dessa är särskilt känsliga och här fluktuerar antalet fåglar mer än i artens kärnområde. Efter att arten invandrade till vårt land under framförallt 70- och 80- talet nåddes en topp 1989 cirka då det fanns som flest pungmesar i landet. Då hade vi en häckande population en bit upp i landet såsom i Östergötland, Mälardalen och kring Kvismaren i Närke. Arten häckade också regelbundet på Öland och Gotland och det förekom häckningar i flera andra sydsvenska landskap vid denna tid.

I våtmarkerna i Vattenriket fanns det vid denna period ca 25-30 bobyggande hanar. Under 90-talet minskade antalet pungmesar kraftigt kring Kristianstad då bara några enstaka häckningar hittades årligen. 1995 hittades inte någon häckning i vårt område. Efter sekelskiftet ökade beståndet något hos oss då 5 – 8 häckningar konstaterades om året.

Under 80- och 90-talen var Krankesjön och Sjärdiken kring Svedala centrum för den svenska pungmespopulationen. De områden kring Krankesjön som hyste pungmes växte emellertid igen och dessutom var predationen de sista åren mycket stor och numera har pungmesen i princip övergivet Krankesjön. Större hackspett

och nötskrika stod för predationen i detta område.

Pungmesen minskar för närvarande kraftigt i åtminstone västra Europa. Orsaken till detta är inte helt känd men kanske håller de miljöer som uppstod efter andra världskrigets slut, då det anlades många dammar för fiskodling, sakta men säkert håller på att växa igen. Andra möjliga förklaringar skulle kunna vara klimatförändringar eller brist på föda under matningsperioden.

Under de senaste åren har ett arbete inletts tillsammans med länsstyrelsen och kommunen för att öppna upp områden som pungmesen övergivit de senaste åren och för att förhindra att områden som fortfarande används växer igen för mycket. Fortfarande finns det områden i Vattenriket som bedöms som mycket lämpliga för arten.

De två senaste årens population

Under 2020 fanns det 13-15 vuxna individer i Vattenriket och totalt hittades häckningar med flygga ungar i åtminstone 5 bon. Under året rövades såvitt känt inget bo av någon predator trots revirhållande större hackspett i omedelbar närhet till flera bon.

Under 2021 hittades endast nio vuxna individer och 4 häckningar genomfördes men tyvärr misslyckades häckningarna troligen till följd av predation i samtliga fall.

Mats Johannesson

Erik Schönbecks donation

Erik Schönbeck ringmärkte under 65 år mer än 121 000 fåglar. Erik donerade strax före sin bortgång 2003 en ansevärd penningssumma till fågelklubben vars avkastning ska komma fågelforskningen till del.

Första utdelningen ur donationen skedde hösten 2005. Exempel på projekt som erhållit bidrag är:

- Småfågelholkar i urban miljö
- Holkprojekt för olika ugglearter i skogsmiljöer
- Antipredatorburar till skydd för ängshökshäckningar
- Ringmärkningsprojekt på Näsby fält
- Kamerautrustning för kontroll av häckande göktyta
- Populations- och biotopstudie av pungmes
- Åtgärder för att gynna skräntärnehäckningar.

Här följer ett sammandrag av donatorns vilja och statuterna för donationen:

Stiftelsens ändamål är att stödja vetenskapliga undersökningar av fågelfaunan inom Nordöstra Skånes Fågelklubbs område (Kristianstad och Bromölla kommun). Det föreligger dock ej hinder för att stödja jämförande undersökningar utanför fågelklubbens verksamhetsområde.

Exempel på sådana undersökningar är populationsundersökningar, sträckräkningar, ringmärkning och liknande. Vidare kan fågelskyddsbefrämjande åtgärder och populationshöjande åtgärder som t ex uppsättning av holkar och plattformar vara lämpliga.

Stiftelsen bör även främja enskilda medlemmars kunskaper genom att stödja medlemmens deltagande i kurser, symposier eller andra fågelstationers verksamhet.

Stiftelsens medel är enbart avsedda för amatörornitologer.

För att erhålla medel krävs medlemskap i Nordöstra Skånes Fågelklubb.

Det förutsätts att stipendietagaren redovisar sitt resultat på lämpligt sätt, exempelvis i fågelklubbens tidskrift.

Avkastningen från donationen utgörs för tillfället av 44 000 kr. Den eller de personer som genomför eller planerar något projekt som passar in enligt donatorns vilja kan ansöka om hela eller delar av summan senast den 31 augusti 2022.

Ansökan om medel, som bör innehålla en fullständig redogörelse för projektets intentioner, genomförande, mål och hur redovisning skall ske, insänds till:

nils.waldemarsson1948@gmail.com

eller

**Nordöstra Skånes Fågelklubb
C/o Nils Waldemarsson
Skånegatan 6, 295 32 Bromölla**

Referat:

Fågelskådningens dag 8 maj 2022

Av Nils Waldemarsson

Utmärkt väder med en nästan vindstilla men kylig morgon följdes av en solig och skön förmiddag. Cirka 80 besökare infann sig för den traditionella Fågelskådningens dag på Håslövs ängar. Antalet besökare överträffade något antalet observerade arter som sammanlagt uppgick till 66 arter. Detta trots att vi helt saknade sträckande fåglar över ängarna.

En positiv faktor denna torra vår är att de åtgärder som gjorts för att hålla kvar vattnet på ängar fungerar väl. Utan detta hade området varit mer eller mindre torrlagt till förfång för fåglarna, särskilt vadarna. Utöver rödspovarna noterades lite mer ovanliga arter som årta, mindre strandpipare, mosnäppa, svarttärna och skräntärna. Tyvärr fanns endast enstaka brushanar kvar. De brushanar som förekommit tidigare i veckan hade säkert påbörjat norrsträcket.

Som vanligt hade undertecknad knåpat ihop en knepig tipspromenad. Vi fick en pristagare med 12 rätt och fyra som delade på 11 rätt. Grattis! Vi ser till att priserna når pristagarna.

Fågelklubben tackar besökare och funktionärer för en väl genomförd Fågelskådningens dag!

Rätt tipsrad för tipsrundan Fågelskådningens dag 8 maj 2022

Fråga	Svar	Kommentar
1	2	Ägretthäger är årets inventeringsart.
2	1	Engelska namnet för grönbena är Wood Sandpiper.
3	X	Forsärlan invandrade under tidigt 1900-tal.
4	1	Det ligger ett fågeltorn vid Herculesviken.
5	X	Kajan i Malmö var 20 år och 9 månader gammal.
6	2	De sydliga gransångarna tillhör rasen collybita.
7	1	Harald Wiberg illustrerade boken "Fåglar i Sverige".
8	2	Pärlugglan är landets talrikaste uggla.
9	X	Grönsiskan kom på 3:e plats vid årets fågelbordsräkning.
10	1	Styltlöparna häckade på Amager i fjol.
11	X	Ringduvan sjunger "men gå då...ändå".
12	1	Tranorna i Pulken matas med korn.
13	2	Unga brushanar har rödbruna toner i dräkten.

Prislista tipsrundan

1:a pris (fågelbok): Leif Johansson, Önnestad

2:a pris (vykort): Anita Nibell, Lund
Stefan Nyman, Kristianstad
Agnetha Martinsson, Vinslöv
Bertil Martinsson, Vinslöv

Bilder från Fågelskådningens dag hittar ni på vår gruppssida på FB.

Nils Waldemarsson

Holkbyggardagen i Ripa

Av: Ulrika Tollgren och Christer Ahlquist

Första söndagen i april träffades 10 studiecirkeldeltagare och ytterligare några från göktyteprojektet i Bo Svenssons maskinhall i Ripa. Bo Svensson och kassör Jan-Åke Nilsson köpte in materialet till holkbygget. Därefter förberedde Per Sköld och Christer Ahlquist genom att såga upp bräderna och Kristina Sköld borrade hålen vilket gjorde det möjligt att snickra ihop holkarna på löpande band.

Vi tillverkade 22 mesholkar och 26 göktyteholkar samt reparerade några äldre skadade holkar.

Tack alla som bidrog till både stämningen och byggandet och tack Bo för att vi fick husera hos dig. Materialet införskaffades med medel som vi sökt och fått tilldelat från Schönbecks donation.

foto: Ulrika Tollgren

Per och Kristina Sköld i full färd med att skruva ihop holkar.

foto: Ulrika Tollgren

Färdiga göktyteholkar. De är lite högre än mesholkar men ingångshålen är samma så mesar brukar inte dra sig för att försöka flytta in i dem.

Ulrika Tollgren & Christer Ahlquist

Rapport:

Inventering av röda glador 2021

Text: Evert Valfridsson

Om vi 5 december 2020 kunde konstatera det rekordhöga antalet röda glador, som vi hittade vid inventeringen – 352 fåglar sammanlagt – så får vi bara notera, att det nog var den senaste tidens vinterväder, som gjort att antal röda glador i december 2021 stannade på 94 ex!

Bara vid två tillfällen sedan vi drog igång den här inventeringen första lördagen i december 2009, har vi räknat in färre fåglar: 2010 (35 ex) och 2011 (83 ex).

Noterbart är bl.a. att det i området kring Vanneberga och Ö Ljungby bara noterades 10 fåglar mot 38 år 2020. Likaså att det i Gringelstad - Flygplatsen i Everöd bara sågs 5 fåglar mot 49 ex året innan. I närheten av Yngsjö kapell in mot Egeside lyckades vi bara räkna in 40 röda glador mot 71 samma tid år 2020.

I Venestad som vi bara haft koll på sedan år 2016, blev det en nolla nu mot 27 år 2020. Lite uppseendeväckande är också, att det inte kunde räknas in några fåglar alls i Vånga (25 ex år 2020), Bjärlöv (44 ex år 2020) och söder Röetved (19 år 2020).

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Röd glada med ruggande handpennor.

Evert Valfridsson

Läsarnas bilder

Vill du bidra med bilder så kan du maila in bilder till redaktionen eller publicera den på vår Facebooksida så finns det chans att den kommer med i Spoven.

OBS! Ni får endast skicka in bilder som ni själv har tagit och som ni har rättigheter till.

foto: Lisa Neström

Ringduva letar lämplig häckningsplats.

foto: Håkan Carlander

En vacker morgon på Håslövs ängar (rödspovar och en tofsvipa).

foto: Ronnie Jöneros

Nu slåss två hanar av svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*) om holkarna jag satt upp.

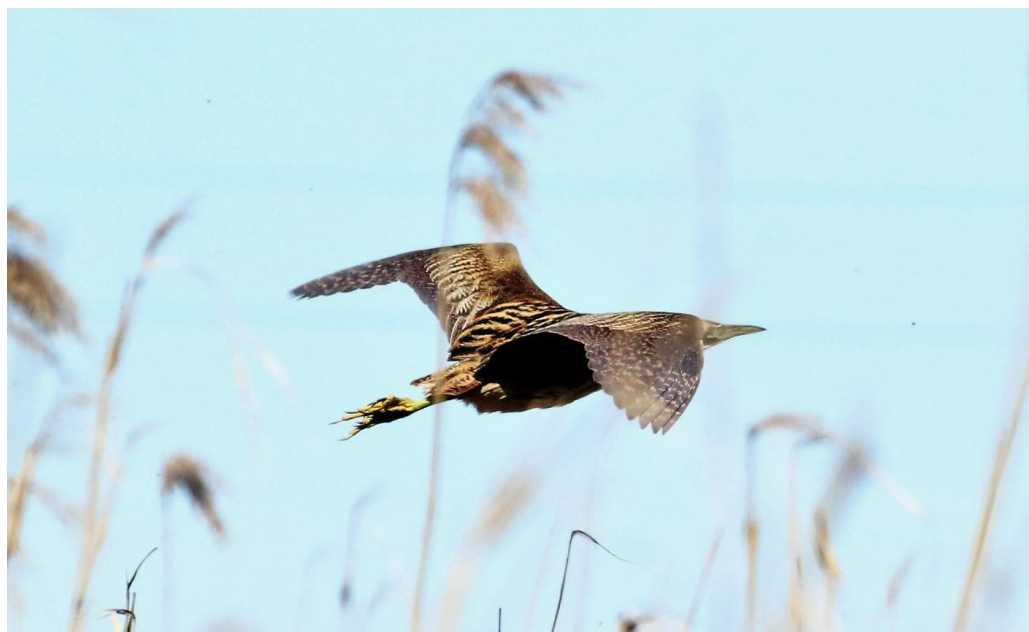

foto: Lisbet Andersson

Rördrom som flög upp vid sidan om mig vid Herculesdammarna.

foto: Gert Arvidsson

Gråhakedoppingen i Karpalund

foto: Ulf Lundh

Rödspovar Håslövsängar.

foto: Jenny Eliasson

En av alla forsärlor längs Vramsån i Tollarp.

BirdLife Sverige Fågellokaler i nordöstra Skåne

BirdLife Sverige har tillsammans med de regionala föreningarna lagt upp en hemsida där de bästa svenska fågellokalerna presenteras. För Skånes del har det inneburit att boken "Skånsk skådarguide" digitaliserats. Texter och kartor håller nu på att uppdateras.

Vi har precis blivit klara med lokalerna inom fågelklubbens område (Kristianstads och Bromölla kommuner).

Går du in på någon av länkarna nedan och klickar dig vidare till Kristianstads eller Bromölla kommun, kan du få många tips på fina lokaler att besöka, hur du hittar dem, bästa tiden på året och vilka fåglar man kan förvänta sig.

<https://svenskafagellokaler.se/regionalforeningar/skanes-ornitologiska-forening/>

<https://tinyurl.com/fagellokaler>

Sommarens program

Alla är hjärtligt välkomna och var inte rädda för att komma med även om ni saknar tubkikare. Alla som har låter gärna andra också titta. Undrar du över något så ring till respektive kontaktperson. Kontaktuppgifter för alla exkursionsansvariga hittar du i slutet av programmet. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Juni

Mån 6 juni

Nationaldagsfåglar längs Linnérundan

En skådartur bland fåglarna längs Linnérundan i Vattenriket på vår nationaldag har genomförts en rad av år. Evert Valfridsson är på plats den här dagen kl. 08.00 och guidar bland de fåglar, som kan dyka upp. Kom ihåg lite förmiddagsvika! Vi gör det här tillsammans med Naturskyddsföreningen och Studieförbundet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sädesårta. foto: Patrick Tollgren Lazarov

Lör 11 jun

Storkdag i Skånes Viby

Kom till gårdsbutiken i Skånes Viby (med infart från väg 118 mellan Kristianstad/Hammar och Rinkaby/Åhus) mellan kl. 11 och 13 och var med när en del av storkungarna här ska ringmärkas.

Vi får också lyssna till information kring den vita storken och hur arbetet inom ramen för det skånska storkprojektet går. Även representanter för Storkens Vänner finns på plats (ett medlemskap i föreningen är ett stöd till storkprojektet!). Ett arrangemang som vi gör tillsammans med Storkprojektet, Storkens Vänner, Studieförbundet, Naturskyddsföreningen och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Juli

Sön 17 juli Vadarskådning I i Äspet

Tre söndagar i följd skådar vi bland det, som samlats så här års i en av landets hetaste rastplatser för vadare! Kom och njut tillsammans med Ulrika Tollgren, som guidar i fågeltornet bland det, som rör sig i fågelskyddsområdet. Samling parkeringen i Äspet, Åhus, kl. 07.00 Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite fika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 24 juli Vadarskådning II i Äspet

Se 17 juli! OBS- idag samling vid parkeringen i Äspet, Åhus, kl. 17.30! Jan Linder hjälper oss att hitta rätt bland det, som dyker upp. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 31 juli Vadarskådning III i Äspet

Se 17 juli! OBS - idag samling parkeringen i Äspet, Åhus, kl. 07.00. Med Sven Birkedals hjälp går vi igenom vad som ses från fågeltornet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Augusti

Sön 21 aug Skådarmorgon på Lister

Denna söndagsmorgon träffas vi kl.8:00 på parkeringen ut till Kråkenabben (väster om Nordersunds hamn, adress Talmansvägen 73). Mats Olsson, mångårig skådare och aktiv i Västra Blekinges Ornitologiska Förening (vbof.se) kommer att guida oss på denna klassiska fågellokal, som kan bjuda på allt från sena vadare till tidiga tättingar på sträck. Ta med matsäck och kikare. Kontaktperson: Mats Johansson.

September

Lör 3 sep Sensommarfåglar längs Edenrydskusten

Tillsammans med klubbens ordförande Nils Waldemarsson gör vi än en gång en skådartur längs Edenrydskusten så här i övergången mellan sensommar och höst. Samling Maxi:s parkering, Bromölla, kl 08.00! Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 10 sep Sträckskådning i Juleboda

Det sträcker många fåglar längs vår skånska ostkust under hösten. Kom till Juleboda och kolla in sträcket tillsammans med Greger Flyckt, som hjälper oss med artbestämningarna. Vi samlas i Juleboda kl. 06.30 och ser hur den här dagens sträck kommer att se ut. Glöm inte lite stärkande förmiddagsfika! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 11 sep

VALDAG

Idag satsar vi på att X-a på röstsedlarna!

Lör 17 sep

Gåsräkning

Dags för fågelklubbens gåsräknare att starta den 41:a säsongens månatliga inventeringar av gässen inom klubbens område! Som vanligt lär det väl vara ganska tunnsått med andra arter än grågäss och kanske vitkindade gäss (möjligtvis också några enstaka kanadagäss), så här i början av inventeringssäsongen. Efter gåsräknarnas turer genom landskapet den här förmiddagen har vi ytterligare lite kalla fakta kring gässen i vårt område! Kontaktperson: Evert Valfridsson

Sön 25 sep

Till Hamrarna från Fårabäck

Ulf Sjölin tar oss med på en vandring på ca 4 km från Fårabäck ut på västra o östra Hamrarna, där vi försöker hitta en del av det, som höststräcket kan ge. Kanske någon ”felflugen” raritet! Samling kl. 07.00 på parkeringen vid Rinkaby skola. Glöm inte kikaren och lite stärkande förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet. Kontaktperson: Ulf Sjölin.

Kärnsnäppa, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Oktober

Lör 1 okt

EuroBirdwatch

Helgen 1 – 2 oktober genomförs internationella EuroBirdwatch för 30:e gången! Snudd på 100 miljoner fågelindivider har rapporterats under de år, som arrangemaget genomförts, och på olika sätt har över 1 miljon människor över hela Europa deltagit! Otroliga siffror och allt för att rikta uppmärksamheten på fåglarnas flyttning och deras behov av bestående rastplatser och övervintringsområden!

Dag 1: Emil Andersson Fristedt tar oss med ut bland fåglarna på delar av Näsby fält i de nordliga delarna av Kristianstad tätort längs bl.a. Araslövssjön. Detta är ett av våra båda bidrag till den stora internationella fågelskådarsatsningen EuroBirdwatch! Vi samlas på parkeringen vid Norra Lingenäset kl. 08.00 och ser hur fågelhösten ser ut så här dags. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 2 okt

EuroBirdwatch

Dag 2: Jan Linder guidar oss genom vårt andra bidrag till årets europeiska fågelskådardagar. Kom till plattformen i Friseboda och se vad denna höstförmiddag har att erbjuda! Jan är på plats från kl. 08.00 och hjälper oss med fåglarna, som passerar längs ostkusten under timmarna fram mot lunch. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studieförbundet. Kontaktperson Evert Valfridsson.

Lör 8 okt

Fågelsträck i Juleboda

Vi gör ytterligare ett försök tillsammans med Greger Flyckt att följa de fåglar, som sträcker längs Skånes ostkust – med start kl. 07.30 viker vi några timmar vid Juleboda (längst söderut i Kristianstads kommun). Vi hoppas på rätt vindar så att fågellivet ska bli lättare att följa från land. Glöm inte kikaren och att packa med lite förmiddagsfika. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 15 okt

Gåsräkning

Kan vi i gåsflockarna i våra trakter redan nu ana, att vi närmar oss stundande övervintring? Har de första sädgässen kommit ner till oss? När klubbens inventerare är klara den här dagen, vet vi svaret. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 16 okt

Rariteter i nordväst

Trädgårdsträdskrypare och toppskarv är två skånska rariteter i vårt lands fågelvärld. Tillsammans med Mats Johannessson ger vi oss iväg mot nordvästra Skåne för att försöka få kontakt med bl.a. de här båda godbitarna. Samling och avresa kl. 07.00 från parkeringen vid naturum Vattenriket. Kontaktperson: Mats Johannessson.

Anpassa kläder och skodon efter väder och årstid! Ta gärna med fika, vi är ofta ute 3-4 timmar. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemang finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Kontaktpersoner

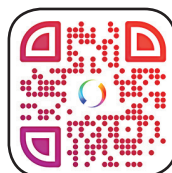
Evert Valfridsson:	0706-02 30 45	evertvalfridsson4@gmail.com
Ulrika Tollgren:	0738-08 37 73	ulrika@tollgren.se
Mats Johannessson	0707-20 56 23	mats.johannessson@yahoo.se
Ulf Sjölin	0735-93 58 65	kjugex@gmail.com

Nu är det enklare att bli medlem i fågelklubben!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 eller via **Swish 123 225 16 27**
Glöm inte mejla (eller ringa) vår kassör med adressuppgifterna om ni är ny medlem.
Jan-Åke Nilsson, mail: janank@hotmail.se , mobil: 0708 - 42 19 28

Medlemsavgiften är 150 kr.

Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr

NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen

Nils Waldemarsson ordf	0706-52 63 11
Jan Linder v ordf	0725-88 20 51
Hans Cronert sekreterare	0708-77 77 35
Jan-Åke Nilsson kassör	0708-42 19 28
Ulrika Tollgren	0738-08 37 73
Greger Flyckt	0709-71 16 80
Linda Niklasson	0709-32 22 52

Lokal rapportkommitté

Nils Waldemarsson	(Sammankallande)
Greger Flyckt,	(Rapportmottagare)
	0709-71 16 80

Floravägen 13, 291 43 Kristianstad
greger.flyckt@utb.kristianstad.se

Linda Niklasson
Hans Cronert
Göran Flyckt
Thomas Lindblad
Jan Linder
Christer Neideman
Lars Göte Nilsson
Mats Johannesson
Ulf Sjölin
Magnus Ny

Fågelstationskommitté

Greger Flyckt	0709-71 16 80
Patrik Olofsson	0706-69 47 63
Göran Flyckt	0738-09 99 29

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov(sk) 0734-38 22 92
patrick@tollgren.se
Ulrika Tollgren (ansv. utgiv.) 0738-08 37 73
ulrika@tollgren.se
Sven Birkedal 0730-79 87 44

Katastrofhjälp Fågel och Vilt

<http://www.kristianstadbromolla.kfv-riks.se>

Ringmärkningscentralen på Naturhistoriska Riksmuseet

<http://nrm.spooven.com>

Geese (ringmärkning av gäss och svan)

<http://www.geese.org>

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov (samk.) 0734-38 22 92
Ekbacken 7, 291 55 Arkelstorp
patrick@tollgren.se

Jan Linder (ansv. utgivare) 0725-88 20 51
janlinder48@gmail.com

Ulrika Tollgren 0738-08 37 73
ulrika@tollgren.se

Sven Birkedal (bildredaktör) 0730-79 87 44
sven.birkedal@mixmail.nu

Programkommitté

Evert Valfridsson (sk)	0706-02 30 45
Ulrika Tollgren	0738-08 37 73
Mats Johannesson	0707-20 56 23
Ulf Sjölin	0735-93 58 65

Representanter SkOF:s Forsknings- och Fågelskyddskommitté

Nils Waldemarsson	0706-52 63 11
Thomas Lindblad	0733-12 06 14

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson	0706-52 63 11
Hans Cronert	0708-77 77 35

Kommunornitolog i Kristianstads kommun

Nils Waldemarsson	0706-52 63 11
-------------------	---------------

Kommunornitolog i Bromöllas kommun

Nils Waldemarsson	0706-52 63 11
-------------------	---------------

Gåsgruppen (för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadssläätten)

Nils Waldemarsson	0706-52 63 11
-------------------	---------------

Medlemsavgift per år

Fullbetalande	150:-
Familjemedlem	25:-
Ungdomsmedlem	25:- (upp till 25 år)

Plusgiro	164 24-4
Swish	123 225 16 27

